„Orice om moare. Nu orice om trăieşte (cu adevărat)”. **(William Wallace)**

Dreptul

Săptămînal juridic

ISSN 1857-3185

VINERI 17 mai 2013

Anul XII nr. 18 (469)

8 pagini – 4,10 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Conferinţele universitare – prilej de selectare a celor mai buni studenţi

pag. 2

Respectarea drepturilor omului în Republica Moldova în anul 2012

pag. 3

Avocat parlamentar: Probaţiunea şi aplicarea probaţiunii în practică – un pas important în reforma justiţiei

pag. 4

Dirk Schuebel şi Iurie Leancă au lansat agenda celebrării Zilei Europei în Moldova

Ziua Europei va fi celebrată, în acest an, la Chişinău pe 18 mai şi pentru prima dată la Tiraspol pe 19 mai, printr-o serie de evenimente. Despre aceasta a anunţat şeful Delegaţiei Uniunii Europene în Republica Moldova Dirk Schuebel, în cadrul unei conferinţe de presă comune cu prim-ministrul interimar Iurie Leancă.

„Ziua Europei este o celebrare a Europei. După mai mult de jumătate de veac, mesajul părinţilor Europei este actual. De la crearea sa, UE s-a extins, astfel 28 de ţări împărtăşesc valorile europene”, a declarat Iurie Leancă.

Prim-ministrul interimar a menţionat că, „nu doar că sîntem geografic parte a acestui continent, ci vrem să constatăm apartenenţa noastră, avînd drept scop aderarea Republicii Moldova la UE. Un viitor european înseamnă mai puţină corupţie, salarii mai bune, călătorii fără bariere şi alte facilităţi”.

Totodată, Iurie Leancă a precizat că, 2013 este anul realizării obiectivelor stabilite: „Ne propunem să semnăm Acordul de Asociere cu UE pentru a demara procesul de liberalizare a regimului de vize”.

De asemenea, prim-ministrul a mai subliniat că acceptăm aceste provocări nu pentru că UE ne spune sau ne impune, ci pentru că e spre binele nostru.

„Credem că Europa nu este doar o opţiune, ci o necesitate, iată de ce ne-am angajat plenar pentru a realiza obiectivele stabilite şi sperăm să continuăm acest parcurs”, a mai adăugat Iurie Leancă. Premierul interimar a menţionat că programul evenimentelor organizate va oferi şansa de a cunoaşte mai bine valorile europene.

La rîndul său, şeful Delegaţiei UE în Moldova şi-a exprimat bucuria privind sărbătorirea Zilei Europei - 2013: „Sîntem bucuroşi să sărbătorim Ziua Europei - 2013. După ce am sărbătorit în 2011- la Bălţi şi 2012 - la Comrat, în 2013 sărbătorim la Chişinău şi Tiraspol”.

Potrivit spuselor sale, anul acesta, Ziua Europei va fi celebrată în scuarul Teatrului de Operă şi Balet, iar partea a doua a sărbătorii va avea loc în Piaţa Marii Adunări Naţionale.

„Anul acesta vom avea o rată de participare înaltă, membri din 18 ţări - la Tiraspol şi din 19 ţări - la Chişinău”, a menţionat Dirk Schuebel.

Oficialul a mai spus că la sărbătoarea Zilei Europei în Republica Moldova va participa şi comisarul european Stefan Fule, ca şi în 2010, ceea ce va da posibilitatea cetăţenilor de a-i oferi întrebări direct.

Şeful Misiunii UE a subliniat că anul acesta, agenda este vastă şi interesantă, şi speră că la sărbătoare vor veni vizitatori şi din alte localităţi ale ţării.

Precizăm că de Ziua Europei vor avea loc mai multe activităţi, atît la Chişinău, cît şi la Tiraspol şi anume: oraşelul european, bucătăria europeană, şcoli de limbi străine şi concert cu participanţi din R. Moldova şi UE. La fel, vor fi organizate şi dezbateri politice cu ambasadorii din UE şi cu politicienii din ţara noastră. De menţionat că pentru prima dată va fi creat un colţişor al tineretului, cu programe destinate lor. Tot atunci, se va desfăşura şi Festivalul filmului european, la Chişinău - 18- 22 mai şi la Tiraspol - 23- 25 mai.

BERD a redus prognoza de creştere economică pentru Moldova

Banca Europeană pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare (BERD) a modificat în scădere prognoza de dezvoltare economică pentru o serie de ţări din Europa Centrală şi de Est, dar şi pentru Africa de Nord. Despre acest fapt s-a anunţat în sumarul perspectivelor economice regionale, publicat recent.

Prognoza a fost redusă semnificativ faţă de indicele de 3%, indicat în raportul anterior, care a fost publicat în luna ianuarie a anului 2013. Potrivit prognozelor băncii, economia Moldovei se va reduce în acest an cu 0,5%. Banca Europeană de Reconstrucţie şi Dezvoltare preconizează că în anul 2013, PIB-ul Moldovei va creşte cu 2,5%, al Rusiei cu 1,8%. De asemenea, BERD se aşteaptă ca PIB-ul Ucrainei să se restabilească cu 2,5%.

Preşedintele în exerciţiu al OSCE va vizita Republica Moldova în acest an

Ministrul ucrainean de Externe, Leonid Kojara, tot el şi preşedinte în exerciţiu al OSCE, va vizita Republica Moldova în contextul reglementării conflictului transnistrean. Declaraţia a fost făcută la Washington, în cadrul unei discuţii organizată la National Democratic Institute. Oficialul nu a menţionat, însă, cînd preconizează să viziteze ţara noastră.

În opinia lui Kojara, negocierile privind statutul politic al regiunii transnistrene trebuie reluate, pentru că, spune el, orice statut este mai bun decît nici unul.

Ministrul ucrainean de Externe a adăugat că Rusia şi Ucraina, ca ţări mediatoare dar şi garante, trebuie să facă trei lucruri în vederea soluţionării conflictului transnistrean.

„Trebuie să asigurăm continuarea negocierilor de pace, să-i îndemnăm pe liderii de la Chişinău şi Tiraspol să negocieze direct şi să reluăm negocierile privind statutul politic al Transnistriei”, a declarat oficialul.

Cît priveşte conflictele îngheţate din alte regiuni ale fostei Uniunii Sovietice, Kojara a declarat că va vizita, în perioada preşedinţiei OSCE, toate ţările care au conflicte îngheţate. Dar, în opinia oficialului, conflictul armeano-azer, legat de Nagorno-Karabach, este cel mai complicat dintre toate.

Precizăm că la 1 ianuarie 2013, Ucraina a preluat preşedinţia anuală a Organizaţiei pentru Securitate şi Cooperare, deţinută în 2012 de Irlanda.

Flash

Moldova a fost detronată la capitolul contrabandă cu ţigări

Vecinii de peste Prut ne-au luat faţa. Dacă anul trecut ţigările contrafăcute în ţara noastră reprezentau inamicul „numărul unu" al vameşilor din România, în 2013 raportul traficului ilicit înclină spre oficiile duty-free, care sînt exploatate intensiv de contrabandiştii români.

Pe locul doi se situează ţigările de producţie ucraineană, introduse ilegal în România. Cifra acestora constituie aproape un sfert din totalul tutunului de cotrabandă. Chiar dacă „operaţiunea ţigareta" a pierdut din intensitate, moldovenii rămîn pe locul trei în topul dealerilor care exportă ţigări pe căi clandestine peste Prut - cu 23 la sută din totalul de contrabandă. În majoritatea cazurilor, intermediarii ilegali ascund marfa în caroseria automobilelor şi autocarelor. În luna martie, un cetăţean român a încercat să treacă graniţa cu peste 1200 de pachete cu ţigări căptuşite în maşina personală. Per total, în primele trei luni ale anului, vameşii au confiscat la frontiera moldo-română cu peste 50 de procente mai multe ţigări, comparativ cu aceeaşi perioadă din 2012.

Moldovenii vor achita anual taxa de 120 de lei pentru întreţinerea unui mormînt

O sută douăzeci de lei – aceasta este taxa stabilită de către autorităţi pentru îngrijirea unui mormînt timp de un an. Deşi o decizie în acest sens a fost aprobată de Consiliul municipal încă în 2009, moldovenii nu cunosc despre acest lucru. Potrivit autorităţilor, banii din buget nu acoperă cheltuielile pentru salubrizare, aşa că încasările ar fi soluţia. Totuşi, oamenii spun că suma e prea mare.

Galina Boţan, director interimar, Combinatul servicii funerare: „Noi suportăm cheltuieli enorme la salubrizare, pentru că este un teren foarte mare. Avem peste 137 de hectare la 11 cimitire. Se toarnă pavajul. Pentru că s-au deschis sectoare noi la cimitirul „Sfîntul Lazăr", am construit garduri, pentru reparaţii".

Întru informarea şi convingerea oamenilor privind achitarea taxei de întreţinere, autorităţile au fost ingenioase. În toate cimitirele au plasat anunţuri chiar pe cisternele cu apă, unde fluxul de persoane este mai mare.

„E cam scump. Există şi cazuri în care în cimitire nu este ordine", susţine un chişinăuian.

Totuşi, sau că nu au ştiut sau că nu au vrut, majoritatea oamenilor veniţi la cimitir nu au achitat pînă acum taxa. Deşi o consideră prea mare, ei spun că nu au încotro şi se vor conforma.

Între timp, au început să fie căutaţi apropiaţii decedaţilor. Aceştia sînt informaţi prin anunţuri chiar la domiciliu. Iar cei care au rezervat un loc în cimitir şi nu vor achita taxa, vor rămîne fără el.

Printre mormintele unde moldovenii şi-au pomenit rudele decedate, sînt şi sute de morminte lăsate în paragină. Aceşti decedaţi sau nu mai au rude sau acestea sînt plecate peste hotare. Referitor la aceste morminte, circa 5000 la număr, autorităţile nu au decis, deocamdată, cum să procedeze. Galina Boţan, director interimar, Combinatul servicii funerare: „Nici eu nu ştiu ce o să fie. Cum o să fie decizia autorităţilor locale, aşa o să fie".

Precizăm că în municipiul Chişinău şi suburbii sînt 17 cimitire. Cimitirul „Sfîntul Lazăr" este unul dintre cele mai mari din Europa.

Mai mult de jumătate din populaţia Moldovei nu deţine economii

Circa 55 la sută dintre moldoveni nu deţin economii, deoarece nu au venituri care le-ar permite să facă acest lucru. Sînt datele unui sondaj realizat de Magenta Consulting la comanda Incasso, companie de colectare a datoriilor.

Potrivit rezultatelor sondajului, cei care nu economisesc sînt pensionarii. Ponderea lipsei economisirilor în rîndul acestora este de 66% comparativ cu 38% la tineri. Din cele 45 de procente care, totuşi, reuşesc să pună nişte bani deoparte, aproape 30 la sută păstrează această sumă acasă. „Probabil, este prea mică pentru a fi investită în imobile sau pentru a fi păstrată într-un cont bancar. Pe de altă parte, dificultăţile financiare prin care a trecut populaţia în anii de după destrămarea URSS au subminat încrederea în instituţiile financiare", constată experţii.

Totodată, respondenţii din mediul urban, 15%, îşi păstrează economiile într-un cont bancar cu dobîndă, datorită faptului că locuitorii oraşelor au venituri mai mari pentru a face economii şi un acces mai facil la băncile comerciale. În acelaşi timp, ei sînt mai informaţi în ceea ce priveşte modalităţile de păstrare şi de investire a banilor. Doar 7 la sută din populaţia rurală îşi depune banii în conturi bancare cu dobîndă. Majoritatea sătenilor preferă să-şi ţină economiile „la ciorap".

Sondajul a fost efectuat la telefon pe un eşantion de 1170 de persoane din întreaga republică, cu vîrsta peste 18 ani.

CONFERINŢELE UNIVERSITARE – PRILEJ DE SELECTARE A CELOR MAI BUNI STUDENŢI

Recent, în Sala Senatului a Universităţii de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere" şi-a desfăşurat lucrările prima ediţie a Conferinţei ştiinţifice studenţeşti interuniversitare cu genericul „Importanţa activităţii de cercetare şi inovare în procesul de formare a tinerilor specialişti". În cadrul evenimentului vizat şi-au demonstrat abilităţile de expunere şi interpretare studenţi ai facultăţilor de drept, ştiinţe economice, relaţii internaţionale, ştiinţe politice, ecologie şi protecţia mediului, de la mai multe universităţi din republică, precum USPEE „Constantin Stere", Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Studii Economice din Moldova etc.

Startul conferinţei a fost dat de către Gheorghe Avornic, doctor habilitat în drept, profesor universitar, rectorul USPEE „Constantin Stere". Totodată, la această întrunire au participat şi cadre didactice de notorietate din republică, precum profesorii universitari Aurelia Crivoi, Valentin Aşevschi, Platon Fruntaşu şi Nicolae Osmochescu.

În calitate de invitat de onoare a fost prezent Zhanjun Yang, prorector responsabil de relaţii internaţionale a Universităţii Keiser din Florida, SUA. Domnia sa a apreciat înalt iniţiativa de organizare a conferinţei, efectele benefice pe care aceasta o are asupra prestaţiei intelectuale a viitorilor specialişti, făcînd o paralelă cu evenimentele de acest gen organizate în SUA.

După momentul festiv, concurenţii au fost repartizaţi pe ateliere, în funcţie de facultăţi şi catedre, primind broşuri cu programul conferinţei, mape şi alte rechizite necesare acestui gen de competiţii. Pentru expunerea comunicării, competitorii au avut la dispoziţie cîte 10 minute, după care au urmat analize şi discuţii cu tentă ştiinţifică.

La finalul conferinţei, fiecărui concurent i-a fost înmînată diploma de participare, iar studenţii care au prezentat cele mai bune rapoarte au fost premiaţi.

La selectarea celor mai reuşite comunicări ştiinţifice, comitetul organizatoric a ţinut cont de o serie de criterii, precum: noutatea ştiinţifică, actualitatea şi importanţa temei abordate, expunerea logică şi argumentată a conţinutului, legătura cu problemele ori realităţile social-politice şi ştiinţifice ale Republicii Moldova, ale trecutului ei istoric, dar şi modalitatea de expunere a lucrării.

Iurie MIHALACHE,
doctor în drept, lector superior

Angajaţii Inspectoratului General de Poliţie au fost instruiţi în domeniul prevenirii fenomenului violenţei în familie

Recent, 16 angajaţi ai Poliţiei au participat în cadrul celui de-al treilea modul de instruire în domeniul prevenirii fenomenului violenţei în familie, desfăşurat în cadrul Academiei de Poliţie „Ştefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne.

Evenimentul a fost organizat la iniţiativa Inspectoratului General de Poliţie cu suportul Centrului de Drept al Femeilor, Fundaţia OAK, Departamentului de Stat al SUA şi Fondului ONU pentru Populaţie.

Atelierul a avut drept scop formarea deprinderilor practice şi teoretice de instruire, tehnicile şi metodele de predare şi organizare a training-urilor, precum şi modele avansate de lucru în echipă în cadrul intervenţiei în cazurile de violenţă în familie.

Participanţii au fost familiarizaţi cu abilităţile de resocializare şi reintegrare a agresorilor familiali, abordarea multidisciplinară a cazurilor de violenţă în familie, precum şi asistenţa primară acordată victimelor violenţei în familie.

În cadrul instruirii, audienţii au făcut cunoştinţă cu un suport de curs privind intervenţia eficientă a Poliţiei în cazurile de violenţă în familie, elaborat de echipa de experţi a Centrului de Drept al Femeilor, care va ghida activitatea Poliţiei în domeniul prevenirii şi combaterii violenţei în familie.

Atelierul de lucru privind combaterea violenţei în familie face parte din etapa finală a unei serii din trei module de instruire. Ofiţerii de poliţie care au beneficiat de acest studiu urmează, pe parcursul anului 2013, să instruiască alţi 500 de poliţişti din întreaga ţară.

Direcţia Relaţii Publice, MAI

Respectarea drepturilor omului în Republica Moldova în anul 2012

Avocatul parlamentar Anatolie Munteanu, directorul Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova (CpDOM), ombudsmanul Aurelia Grigoriu și avocatul copilului Tamara Plămădeală au prezentat, recent, în cadrul unei conferințe de presă, raportul privind starea de lucruri în domeniul drepturilor omului, pentru perioada anului 2012, precum și recomandările menite să amelioreze situația la capitolul dat.

În context, A. Munteanu a subliniat că pe parcursul anului 2012, la CpDOM au parvenit 1766 de cereri. Analiza datelor statistice relevă că cele mai frecvente motive de adresare a cetățenilor la Instituția națională de protecție a drepturilor omului vizează, în mod constant, pretinsele încălcări ale dreptului de acces liber la justiție, dreptului la asistență și protecție socială, la proprietate privată și muncă, precum și nerespectarea dreptului la securitate și demnitate personală.

Din numărul total al persoanelor care s-au adresat în 2012 la CpDOM, 34,31% constituie deținuții, 14,10% - angajații, 11,66% - pensionarii, 5,66% - persoanele neangajate, 9,63% - invalizii, 0,51% - studenții, 1,25% - șomerii, precum și alte categorii de oameni mai puțin numeroase.

În urma implicării mai active a Instituției avocatului parlamentar în problemele cetățenilor, s-a mărit și numărul admiterii petițiilor de la 21% în 2008 la 57% în 2012. Acest fapt a condiționat majorarea treptată a intervențiilor avocatului parlamentar și a actelor de reacționare.

De menționat e și faptul că în cele 12 luni ale anului 2012, avocații parlamentari și funcționarii CpDOM au audiat 2796 de cetățeni, ceea ce denotă o creștere cu circa 456 persoane în raport cu anul 2011. Cît privește majorarea acestor indici, A. Munteanu are o explicație plauzibilă. „Am fost întrebat dacă nu mă îngrijorează această majorare a indicilor. Drept răspuns, am spus că este bine că Instituția pe care o reprezint este mai des deranjată în sensul bun al cuvîntului. Astfel, avem posibilitatea să venim mai des în ajutor cetățenilor, dar cel mai îmbucurător lucru este că cetățeanul nostru a devenit mai combativ. Consider că aceasta este o realizare bună pentru CpDOM", a remarcat A. Munteanu.

Potrivit raportului, la capitolul accesul la justiție situația rămîne a fi îngrijorătoare, cele mai strigente probleme ținînd de: tergiversarea examinării cauzelor, neexecutarea hotărîrilor judecătorești, dezacordul cu sentința/hotărîrea pronunțată, lezarea dreptului la recurs efectiv, nerespectarea termenelor de redactare a hotărîrilor judecătorești, întîrzierea comunicării acestora, nerespectarea termenului de înmînare a copiilor de pe sentințe, activitatea și comportamentul nesatisfăcător al unor magistrați. Odată cu instituirea sistemului de executori judecătorești privați, apar și probleme legate de realizarea dreptului la un proces echitabil. De asemenea, în raport se mai menționează principalele probleme cu care se confruntă sectorul justiției, printre acestea: ineficiența administrării instanțelor de judecată, insuficiența de transparență în procesul de promovare a judecătorilor și procurorilor, calitatea inadecvată a serviciilor prestate de profesiile conexe sistemului justiției, funcționarea ineficientă a unor componente a Consiliului Superior al Magistraturii, lipsa mecanismelor eficiente de responsabilizare a actorilor din sectorul justiției, complexitatea fazei pre-judiciare, lipsa mecanismelor eficiente de asigurare a unei justiții prietenoase copiilor, corupția din sector etc.

Cît privește respectarea dreptului la asistență și protecție socială, și aceasta constituie o problemă arzătoare, determinată de creșterea permanentă a prețurilor la produsele alimentare, a tarifelor la serviciile comunale, care, în opinia avocaților parlamentari, sînt factori ce înrăutățesc calitatea vieții cetățenilor, aprofundînd sărăcia. Toate acestea s-au întîmplat în situația în care venitul mediu lunar al unei persoane a constituit în 2012, 1507,3 lei, iar cheltuielile medii lunare de consum ale populației au constituit 1675,3 lei pentru o persoană.

Nici pe segmentul respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități situația nu prezintă o îmbunătățire esențială, în perioada de referință nefiind găsite soluții pentru problemele sesizate de către membrii acestei categorii de oameni: prestații sociale sub nivelul minimului de existență, nivelul scăzut de plasare în cîmpul muncii, accesul limitat la infrastructura socială, la mediul informațional, toleranța societății față de problemele acestor cetățeni etc.

În studiul dat se face referință și la situația privind garantarea dreptului la integritate fizică și psihică, fiind vizată direct activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii. În acest sens, în anul precedent au fost efectuate în total 251 de vizite, dintre care 12 au fost întreprinse cu scopul de a monitoriza nivelul de implementare a recomandărilor formulate anterior de structura în cauză. Cele mai multe vizite au fost efectuate în instituțiile subordonate Ministerului Afacerilor Interne (155 vizite). În același timp, au fost vizitate instituții penitenciare (60), unități militare din cadrul Forțelor Armate (27), spitale de psihiatrie (3) și internate psihoneurologice (6).

O situație extrem de gravă se atestă în locurile de detenție unde au fost constatate împrejurări ce pot fi calificate drept tratament inuman sau degradant. Astfel, în sistemul penitenciar rămîn, an de an, nesoluționate aceleași probleme aflate în vizorul avocatului parlamentar, în calitate de MNPT. Printre acestea se numără: neasigurarea condițiilor conforme de detenție, asistență medicală necalitativă, pregătire necorespunzătoare a personalului. Penitenciarul nr. 13 din Chișinău, împreună cu Penitenciarul nr.17 din Rezina și Penitenciarul nr. 11 din Bălți constituie punctele cele mai vulnerabile ale sistemului din care fac parte, din țară, la capitolul condiții de detenție. În context, trebuie menționat faptul că începînd cu anul 2006, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a adoptat decizii de condamnare a Republicii Moldova în ceea ce privește detenția în condiții inumane sau degradante a deținuților, în Penitenciarul nr.13. Pînă în prezent, în acest sens au fost adoptate opt decizii, fiind constatată violarea art.3 CEDO. Suma totală a prejudiciilor încasate în folosul reclamanților este de 93 150 de euro. Astfel, CpDOM recomandă autorităților sistarea activității Penitenciarului nr.13 din municipiul Chișinău.

Cu referire la starea de lucruri în MAI, în raport se relevă faptul că în 2012, autoritățile nu au întreprins măsuri în vederea construcțiilor caselor de arest, a căror funcționare este prevăzută de legislație. În opinia avocaților parlamentari, astfel de instituții ar reduce fenomenul torturii, datorită evitării contactului direct dintre persoanele arestate și inspectorii poliției criminale. Pe de altă parte, este salutabil faptul că în majoritatea comisariatelor de poliție nu se mai admite detenția persoanelor reținute sau arestate ce depășește un termen de 72 de ore.

În ceea ce privește relele tratamente, predomină acțiunile care au drept formă de bază aplicarea de lovituri cu mîinile și picioarele - circa 66% din reclamații. Aproximativ 11% din sesizări vizează aplicarea abuzivă a mijloacelor speciale, folosirea armei, instrumente specifice, bastoane, sticle de apă, cărți etc. Maltratarea persoanelor s-a soldat în cele mai multe cazuri cu vătămări corporale neînsemnate sau ușoare, iar în 25 de cazuri s-au atestat vătămări medii, în 5 cazuri - vătămări corporale grave. Drept urmare, în 2012 a fost începută urmărirea penală în 140 de cazuri (108 cauze pornite în 2011). Au fost remise cu rechizitoriu în instanțele judecătorești 46 de cauze penale privind aplicarea relelor tratamente (în 2011 - 36 de cauze). Statistica de examinare a cauzelor în instanțele de judecată scoate în evidență că în anul precedent, în baza art.309[1] Cod penal, au fost pronunțate 13 sentințe în privința a 30 de persoane. Dintre acestea, 5 sentințe de condamnare au fost pronunțate în privința a 10 colaboratori de poliție.

Analiza informațiilor și a datelor colectate în timpul vizitelor avocaților parlamentari în instituțiile psihiatrice evidențiază lipsa progreselor semnificative în punerea în aplicare, la nivel național, a Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, subdezvoltarea programelor de sprijin în comunitate pentru persoanele cu deficiențe mintale. Pentru toate spitalele de psihiatrie sînt caracteristice: fluctuația sporită a cadrelor, lipsa specialiștilor (psihologi, asistenți sociali și instructori de ergoterapie), numărul mare de bolnavi ce revine unui medic psihiatru, salarizarea insuficientă și diminuarea sporurilor pentru munca în condiții nocive și de risc major, efortul emoțional excesiv și surmenajul sporit în urma contactului permanent cu pacienții, insuficiența personalului medical inferior, lipsa asigurării securității fizice a personalului. La fel, nu este asigurată pregătirea inițială și continuă a infirmierilor privind specificul lucrului cu persoanele cu dizabilități mintale: lipsesc instruirile speciale privind prevenirea și gestionarea comportamentului agresiv, prevenirea utilizării abuzive și utilizarea în condiții de siguranță a măsurilor de imobilizare și izolare. Toate acestea au un impact direct asupra respectării drepturilor omului, calității îngrijirilor medicale, tratamentului și reabilitării și creează un risc serios în ceea ce privește potențialele abuzuri față de pacienți, din partea personalului mai puțin calificat. Neasigurarea garanțiilor procesuale la internarea pacienților fără liberul consimțămînt este o altă carență de sistem. Se pare că personalul spitalelor de psihiatrie recurge la convingere și exercitare de presiuni întru a obține liberul consimțămînt pentru internarea în staționarul de psihiatrie ca să evite inițierea procedurii judiciare de internare nevoluntară, care este mai complicată și de durată.

La internatele psihoneurologice s-a observat că unii beneficiari manifestă inferioritate și frică în raport cu infirmierii. Deși mulți au afirmat că sînt bătuți sau legați de pat, infirmierele și asistentele medicale neagă categoric acest lucru. Semnele vizibile de violență fizică sînt justificate prin certurile dintre beneficiari, căderile sau loviturile întîmplătoare.

De altfel, constatările făcute la fața locului, coroborate cu declarațiile unor persoane cu care s-a discutat în timpul vizitelor, generează serioase semne de întrebare privind gradul de protecție împotriva torturii și relelor tratamente oferit de stat beneficiarilor internatelor psihoneurologice. Or, lipsa unui control/mecanism eficient de prevenire a violenței și abuzului din partea personalului față de beneficiari și între beneficiari oferă suficiente temeiuri pentru o bănuială rezonabilă cu privire la cauzarea suferințelor fizice ori psihice, care reprezintă tratament inuman sau degradant, se mai menționează în raport.

Nu a fost trecută cu vederea nici exercitarea dreptului la vot. Prin urmare, s-a constatat că deși autoritățile încearcă să faciliteze accesul persoanelor cu dizabilități în sediile secțiilor de votare, nu toți oamenii cu deficiențe locomotorii ajung la urna de vot. Alte aspecte ale chestiunii vizează alegătorii care nu sînt în stare să completeze de sine stătător buletinul de vot, care au dreptul să invite în cabină o altă persoană, cu excepția membrilor biroului secției de votare, reprezentanților concurenților electorali etc. În situație dificilă se află și persoanele nevăzătoare pentru care implementarea votării prin buletinele cu caractere Braille, conform informației CEC, nu poate fi realizată, deoarece este una dificilă și costisitoare, în acest sens lipsind și reglementările legislative care ar stabili expres întocmirea buletinelor de vot speciale (cu caractere Braille).

De asemenea, CpDOM își exprimă îngrijorarea și în legătură cu caracterul dur al interdicției prevăzute de Legea pentru completarea unor acte legislative nr. 192, potrivit căreia, partidelor politice li se interzicea utilizarea simbolurilor regimului comunist totalitar, precum și promovarea ideologiilor totalitare sub riscul sancționării contravenționale. În context, s-a menționat că adoptarea legii în cauză plasează Republica Moldova într-un pericol iminent de a fi condamnată de CEDO pentru încălcarea articolelor 10 și 11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În domeniul asigurării obligatorii de asistență medicală, în raport se remarcă faptul că deși legea în acest sens oferă posibilități egale în obținerea asistenței medicale oportune și calitative tuturor cetățenilor asigurați, datorită unor cauze obiective și subiective, accesul la aceste servicii rămîne redus pentru unele categorii de populație. Printre problemele invocate se includ: deplasarea la distanță (populația rurală) pentru a beneficia de consultații/investigații medicale, așteptarea prelungită, reticența medicilor la prescrierea medicamentelor compensate, accesul anevoios la aceste medicamente în localitățile rurale, accesul redus la serviciile medicale de urgență etc.

Nu putem trece la altă problemă fără a relata și despre situația privind drepturile pacienților. Așadar, conform celor menționate în analiza CpDOM, în R. Moldova nu există o legislație specifică în domeniul malpraxisului medical, care să stabilească și să reglementeze răspunderea civilă a prestatorului de servicii de sănătate. În lipsa unui cadru juridic special reglementat, în care o persoană poate solicita o despăgubire ca expresie a unui proces de reparație față de încălcarea drepturilor pacientului, standardelor medicale sau rezultatelor medicale, cazurile de malpraxis medical se examinează conform legislației în vigoare. Constatarea acestor cazuri se face pe cale judiciară și implică cheltuieli considerabile pentru pacientul prejudiciat, căruia îi revine sarcina probării greșelii prestatorului de servicii medicale. Totodată, în țara noastră lipsește un sistem național de raportare a erorilor medicale, lipsesc statistici oficiale, făcute publice privind numărul cauzelor examinate de către instanțele judecătorești, numărul medicilor care au fost trași la răspundere pentru dauna cauzată, din imprudență, sănătății pacientului, neglijența sau lipsa de profesionalism, numărul deceselor în urma erorilor medicale, numărul persoanelor care au suferit de pe urma tratamentului prescris greșit, precum și a infecțiilor contactate în timpul spitalizării sau după intervențiile chirurgicale. Toate aceste deficiențe de sistem denotă existența unor grave probleme în domeniul vizat. În opinia avocaților parlamentari, statul trebuie să întreprindă acțiuni hotărîte și operative în vederea îmbunătățirii cadrului normativ în sfera malpraxisului medical și elaborarea cadrului normativ și instituțional de soluționare extrajudiciară a acestor cazuri, implementarea și dezvoltarea unui sistem de raportare a erorilor medicale, implementarea asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru malpraxis medical a lucrătorilor și instituțiilor din domeniu. Puncte slabe în practica medicală reprezintă și informarea pacientului, confidențialitatea datelor și secretul medical, consimțămîntul și acordul informat.

Analiza petițiilor parvenite la CpDOM în anul 2012, în care se vizează dreptul de proprietate privată și protecția acesteia, impune concluzia că pentru îmbunătățirea procesului de arendare a terenurilor agricole și a condițiilor acestuia, este necesară crearea unui mecanism legal care ar permite aplicarea corectă a Legii cu privire la arenda în agricultură. În special, se impun reglementări clare în partea ce ține de încheierea contractului de arendă, precum și crearea sau împuternicirea unui organ cu atribuții de control a clauzelor esențiale juridice contractuale, fapt ce ar permite prevenirea și excluderea abuzurilor din partea actorilor implicați și eventuale adresări în instanțele judecătorești. Atenția cuvenită mai trebuie acordată și pămînturilor necultivate, proprietarii de terenuri acceptînd condițiile contractuale ale arendașilor, adesea nefavorabile. Această impunitate a fost „acceptată„ de proprietarii de pămînt și din cauza sancțiunilor aplicate de stat pentru neîndeplinirea obligației de a aduce terenurile într-o stare care să asigure folosirea lor conform destinației și pentru necultivarea acestora, totodată, fiind incluse suplimentar obligațiuni pentru deținătorii de terenuri agricole. În opinia ombudsmanilor, această condiționare nu poate fi considerată drept una obiectivă din moment ce statul nu asigură o politică funciară dezvoltată și condiții economice rentabile pentru gestionarea terenurilor agricole, mizînd doar pe impozitarea și sancționarea proprietarilor de terenuri.

Acestea sînt unele aspecte, potrivit raportului CpDOM privind respectarea drepturilor omului în Republica Moldova în anul 2012, iar în unul din numerele viitoare ale publicației noastre vă vom informa mai detaliat despre cum stăm la capitolul respectarea drepturilor copiilor în țara noastră.

În același timp precizăm că în cadrul conferinței de presă a avocaților parlamentari, în care a fost prezentată analiza privind respectarea drepturilor omului în Moldova în anul 2012, a fost lansată și noua versiune a paginii web a Instituției naționale de protecție a drepturilor omului. Aceasta a fost elaborată în colaborare cu Centrul de Guvernare Electronică și întreprinderea de Stat „Centrul de Telecomunicații Speciale", în conformitate cu politica Guvernului de modernizare tehnologică a site-urilor instituțiilor publice.

Cor. DREPTUL

Avocat parlamentar: Probaţiunea şi aplicarea probaţiunii în practică – un pas important în reforma justiţiei

Avocatul parlamentar Aurelia Grigoriu a avut, recent, o întîlnire cu Vladimir Popa, şeful Oficiului Central de Probaţiune din cadrul Ministerului Justiţiei, şeful adjunct al Oficiului Sergiu Mărgărint şi Aliona Gîrbu, funcţionar din cadrul Oficiului.

Potrivit Centrului pentru Drepturile Omului din Republica Moldova, subiectele abordate în cadrul întrevederii au vizat promovarea şi aplicarea în practică a Legii cu privire la probaţiune, elaborarea unui mecanism concret de interacţiune între toate tipurile de probaţiune (presentinţială, sentinţială în comunitate, penitenciară şi postpenitenciară), în scopul de a opera datele acumulate în privinţa subiecţilor probaţiunii şi alte aspecte ale implementării Legii cu privire la probaţiune.

În context, ombudsmanul a menţionat că probaţiunea, fiind o parte relativ nouă a sistemului de justiţie, are un rol important care nu poate fi subestimat în special în raport cu şansa de reintegrare socială a subiecţilor probaţiunii. În acest sens, avocatul parlamentar vede drept determinantă organizarea unei colaborări dintre serviciul de probaţiune şi organele de drept, serviciile de asistenţă socială din instituţiile penitenciare şi organele administraţiei publice locale, oficiile forţei de muncă, cu direcţiile de evidenţă şi documentare a populaţiei, organizaţiile obşteşti care activează în acest domeniu.

Acestea, dar şi alte recomandări au fost făcute în Raportul tematic, elaborat de avocatul parlamentar: „Generalizarea şi realizarea studiului privind implementarea Legii cu privire la probaţiune în Republica Moldova (probaţiunea sentinţială şi presentinţială în comunitate)".

Cît priveşte situaţia actuală a oficiilor de probaţiune, Vladimir Popa, şeful Oficiului Central de Probaţiune din cadrul Ministerului Justiţiei, a menţionat faptul că tot mai multe oficii de probaţiune (Ungheni, Briceni, Ştefan Vodă) au obţinut sedii separate de instanţele de judecată sau alte

organe (situaţie semnalată într-un raport anterior al ombudsmanului cu recomandarea de a oferi oficiilor de probaţiune spaţii separate de alte instituţii). De asemenea, apar soluţii concrete şi pentru recomandarea ombudsmanului referitoare la crearea de spaţii separate prietenoase copiilor în cadrul oficiilor de probaţiune. Privitor la o altă recomandare a avocatului parlamentar, ce ţine de angajarea psihologilor în cadrul oficiilor de probaţiune, V. Popa a subliniat că actualmente, există un plan de angajare a specialiştilor calificaţi în acest domeniu în cadrul oficiilor de probaţiune, în 2013 aceştia fiind angajaţi în bază de contract, iar începînd cu 2014, unităţile de psihologi sînt prevăzute în organigrama instituţiilor de probaţiune.

De asemenea, ombudsmanul Aurelia Grigoriu a mai subliniat necesitatea de a organiza în cadrul Institutului Naţional al Justiţiei, Academiei de Poliţie, Academiei de Administrare Publică, pentru judecători, procurori, poliţişti, avocaţi, angajaţi ai administraţiei publice locale, asistenţi sociali – cursuri speciale referitoare la Legea cu privire la probaţiune şi implementarea ei, iar pentru consilierii de probaţiune – organizarea seminarelor, conferinţelor în scopul schimbului de experienţă cu serviciile de probaţiune din ţările europene.

În contextul dat, Vladimir Popa a informat avocatul parlamentar despre modalităţile de instruire, organizarea unor cursuri de instruire în colaborare cu INJ şi desfăşurarea unei conferinţe internaţionale în domeniul probaţiunii, preconizată pentru luna iunie curent.

L.D.

Studiu: Moldovenilor le este frică cînd se plimbă noaptea pe străzi

Moldovenii nu se simt în siguranţă atunci cînd se plimbă noaptea pe străzi. Cel puţin aşa arată datele studiului realizat, recent, de GALLUP.

Potrivit acestuia, la întrebarea „În oraşul sau regiunea unde locuiţi, vă simţiţi sigur(ă) cînd vă plimbaţi noaptea pe jos?", „Da, mă simt sigur(ă)", au răspuns 46% dintre moldoveni, „Nu, nu mă simt sigur(ă)", au răspuns 50% dintre cetăţenii ţării noastre.

Cel mai sigur, oamenii se simt în Quatar (92%), Georgia (91%) şi Indonezia (89%). Cel mai nesigur, oamenii se simt în Venezuela (74%), Africa de Sud (73%) şi Ciad (67%).

„Rezultatul mediu la nivel mondial arată că două treimi din populaţia adultă a lumii (67%) se simte în siguranţă cînd se plimbă singuri pe timp de noapte, în localitatea în care trăiesc. Cifra este în constantă creştere din 2008 – anul crizei financiare globale", spun experţii de la GALLUP.

Sondajul a fost efectuat pe un eşantion format din aproximativ 1000 de adulţi, cu vîrste de peste 15 ani, în 134 de ţări ale lumii.

Particularităţile incluziunii sociale a reprezentanţilor diferitor etnii în Republica Moldova au fost abordate în cadrul unei conferinţe ştiinţifico-practice

Recent, Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova (CpDOM), în parteneriat cu Centrul european „Pro Europa", au desfăşurat, în incinta Universităţii de Stat din Comrat, conferinţa ştiinţifico-practică cu genericul „Particularităţile incluziunii sociale a reprezentanţilor diferitor etnii în Republica Moldova".

Potrivit CpDOM, la eveniment au participat Tudor Lazăr, avocat parlamentar, Alexandru Tarnavschi, vicepreşedintele Adunării Populare a UTA Găgăuzia, Ludmila Mitioglo, conducătorul Centrului „Pro Europa, Ion Duminica, şeful Secţiei minorităţi naţionale din cadrul Academiei de Ştiinţe a Moldovei, precum şi savanţi care activează în domeniul etnopsihologiei, reprezentanţi ai comunităţilor etnice bulgară, rusă, poloneză, profesori de la Universitatea de Stat din Comrat.

Subiectele dezbătute s-au axat asupra particularităţilor politico-juridice ale incluziunii sociale a etniilor din ţara noastră, cercetărilor etnopsihologice ale identităţii etnice, politicilor de stat privind reglementarea proceselor de dialog interetnic.

Tot în cadrul reuniunii a fost prezentat proiectul „Transparenţa şi responsabilitatea prin prisma acţiunilor comune ale instituţiilor media şi societăţii civile din Moldova".

În context, avocatul parlamentar Tudor Lazăr a menţionat că normele dreptului internaţional condamnă discriminarea, indiferent de criteriul care se invocă. Atît Constituţia, cît şi actele internaţionale la care ţara noastră este parte cer aplicarea unui tratament egal faţă de toate persoanele. Ombudsmanul a mai relevat că stereotipurile pe criteriu etnic duc la comportament care se manifestă prin acţiuni şi emoţii încărcate negativ şi pot genera consecinţe tragice, cum ar fi discriminarea şi violenţa. Anume din acest motiv, discriminarea şi intoleranţa nu ar trebui să-şi găsească loc în societatea noastră.

De asemenea, Tudor Lazăr a subliniat că Legea asigurării egalităţii, adoptată la 25.05.2012, se bazează pe două directive ale Consiliului Europei: nr. 2000/43, numită Directiva privind egalitatea rasială şi Directiva nr. 2000/78 – Directiva egalităţii în domeniul ocupării forţei de muncă. Acestea interzic discriminarea directă şi indirectă la încadrarea în cîmpul muncii, formare profesională, educaţie, sănătate, securitate socială etc., pe motive de origine etnică sau rasială, religie sau convingeri, vîrstă, dizabilităţi şi orientare sexuală. Legea vine să sporească nivelul de ocupare a forţei de muncă a reprezentanţilor grupurilor care sînt în prezent subapreciate pe piaţa muncii, cum ar fi în cazul nostru, minorităţile etnice.

Făcînd referire la scopul conferinţei date, avocatul parlamentar a accentuat că acesta rezidă în identificarea unor politici care să promoveze integrarea minorităţilor etnice pe piaţa muncii şi combaterea discriminării.

Totodată, participanţii la eveniment au subliniat că cetăţenii ţării noastre au fost întotdeauna toleranţi faţă de alte culturi, tradiţii naţionale şi religioase, deoarece pe teritoriul Moldovei au locuit în toate timpurile reprezentanţi ai diverse etnii.

În acest sens, şeful Secţiei minorităţi naţionale din cadrul Academiei de Ştiinţe a Moldovei, Ion Duminica, a opinat că unele acţiuni discriminatorii faţă de etnicii romi sînt determinate de stereotipurile existente în societatea noastră.

La rîndul său, vicepreşedintele Adunării Populare a UTA Găgăuzia Alexandru Tarnavschi a salutat faptul organizării conferinţei anume la Comrat, menţionînd că în regiune locuiesc reprezentanţi ai diverse etnii. Demnitarul şi-a mai exprimat părerea că locuitorii unităţii administrative trebuie să acorde o atenţie sporită studierii limbii de stat, fără a reduce din importanţa dezvoltării identităţii găgăuzilor şi a specificului naţional cultural. Şeful reprezentanţei din Comrat a CpDOM Svetlana Mironova a menţionat că în Republica Moldova trebuie create condiţii favorabile pentru consolidarea unităţii şi păcii civice, dezvoltarea dialogului intercultural.

La finalul mesei rotunde, participanţii au susţinut faptul că, aspectul multietnic trebuie conceput drept un tezaur care urmează a fi pe deplin valorificat pentru dezvoltarea şi prosperarea statului nostru, valorile şi obiectivele comune constituind fundamentul coeziunii civice în Republica Moldova.

L.D.

Abordări teoretice şi practice cu privire la procedeul de apostilare

(Convenţia de la Haga de drept internaţional privat din 5 octombrie 1961)

Relaţiile internaţionale au existat şi s-au dezvoltat în afara limitelor teritoriale, jurisdicţiilor şi competenţelor anumitor state. Acestea reprezintă nişte legături strînse ce au apărut din necesitatea de a face schimb de valori materiale şi spirituale. Ele pot fi realizate pe bază bilaterală sau multilaterală, pot avea caracter universal sau regional, însă, finalitatea pe care o urmăresc este de a asigura cooperare subiecţilor de drept internaţional în toate domeniile. De realizarea acestui scop depinde forma pe care o vor lua raporturile economice, politice, comerciale dintre state. Astfel, comunitatea internaţională a oferit destule exemple cînd anumite practici internaţionale pe parcursul desfăşurării lor au dus la frînarea cooperării dintre state, fapt ce a afectat grav cursul dezvoltării relaţiilor internaţionale.

Practica supralegalizării actelor oficiale este un exemplu elocvent, care prin complexitatea şi lentoarea sa a complicat excesiv relaţiile din societatea internaţională. Prin supralegalizare se înţelege formalitatea prin care agenţii diplomatici sau consulari ai ţărilor pe teritoriul căreia actul urmează să fie prezentat atestă veridicitatea semnăturii, calitatea în care a acţionat semnatarul actului sau, după caz, autenticitatea sigiliului şi a ştampilei de pe acest act, aplicate pe actele oficiale întocmite pe teritoriul statului emitent. Prin urmare, pentru recunoaşterea în străinătate a actelor eliberate în Republica Moldova, cetăţenii urmau o serie de proceduri anevoioase de supralegalizare a actelor, prezentîndu-le pentru autentificare în mai multe instituţii din ţară, iar apoi la ambasadele sau consulatele străine. Drept exemplu putem aduce următoarea situaţie, aşadar, pentru ca o autoritate din Italia să recunoască un certificat de naştere al unui cetăţean din Republica Moldova, acest certificat de naştere trebuia să fie:

- legalizat de Serviciul de Stat Arhivă;
- supralegalizat de Ministerul Justiţiei;
- supralegalizat de Ministerul de Externe;
- supralegalizat de Ambasada Italiei la Chişinău.

Şi viceversa, pentru a fi recunoscut pe teritoriul Republicii Moldova un act oficial eliberat în Italia, trebuia respectată o procedură similară, deja cu implicarea organelor din Italia şi Republica Moldova.

Consiliul Europei a fost organizaţia care s-a preocupat de soluţionarea acestei probleme şi a înaintat Conferinţei de la Haga cu privire la dreptul internaţional privat o cerere prin care acesteia i s-a solicitat să pună bazele unui proiect al unei viitoare convenţii, care va suprima cerinţa supralegalizării actelor oficiale străine. Răspunsul nu s-a lăsat mult aşteptat, astfel, în cadrul celei de a IX-a sesiuni a Conferinţei, pe ordinea de zi era plasată drept obiectiv, procedura de elaborare a convenţiei. Pentru realizarea celor propuse, a fost creată o comisie specială, care şi-a stabilit mai multe repere asupra cărora urma să lucreze.

În primul rînd era nevoie de elaborarea unui mecanism care va suprima acele formalităţi de supralegalizare, dar care va menţine efectul acestora, deoarece importanţa procedeului de supralegalizare permite stabilirea originii şi autenticităţii actului oficial. Acest fapt este deosebit de important pentru a uşura activitatea subiecţilor străini care sînt puşi în situaţia de a aprecia veridicitatea unor documente, fiind neraţional de a pune în sarcina acestora efectuarea unor anchete sau cercetări în ţara de origine a documentului. O altă problemă care a intrat în atenţia membrilor din comisie ţine de construcţia mecanismului care va rezolva cerinţa supralegalizării şi anume:

1. simplitatea mecanismului;
2. protecţia mecanismului, stabilirea unui control care va permite excluderea falsurilor;
3. implementarea mecanismului.

Toate aceste obiective au fost atinse şi materializate prin Convenţia de la Haga de drept internaţional privat din 5 octombrie 1961. Convenţia reduce orice formalitate a supralegalizării la simpla eliberare a unei apostile de către autorităţile statului de origine a documentului.

Legislaţia naţională defineşte apostila ca fiind semnul imprimat al ştampilei indicat în anexa nr.1 din Regulament, completat la toate rubricile şi sigilat în modul corespunzător. Deci, aplicarea apostilei este unica formalitate, care poate fi solicitată pentru a atesta veridicitatea semnăturii, calitatea în care a acţionat semnatarul actului sau după caz, autenticitatea sigiliului şi a ştampilei de pe acest act. Începînd cu data de 16 martie 2007, după aderarea Republicii Moldova la Convenţia de la Haga din 1961, Ministerul Justiţiei a demarat procedura de apostilare a documentelor. Aşadar, documentele oficiale (procuri, certificate de naştere, caziere judiciare, acte de studii etc.) nu vor mai trebui să fie legalizate şi supralegalizate pentru a fi recunoscute peste hotare, ci va fi suficientă doar apostilarea lor.

Actele care fac obiectul apostilării sînt enumerate la pct.9 în Regulamentul privind aplicarea apostilei, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.163 din 15.02.2007. Această listă este întocmită în conformitate cu rigorile stabilte de Convenţie. Astfel, Coventţia nu-şi extinde efectele asupra documentelor întocmite de agenţii diplomatici şi consulari, asupra documentelor administrative ce au o legătură directă cu o operaţiune comercială sau vamală şi în particular, menţionăm că nu vor fi supuse apostilării nici originalele documentelor oficiale emise de organele abilitate ale fostei URSS. În acest caz, apostila va fi aplicată în urma certificării în modul corespunzător pe teritoriul Republicii Moldova de către organele abilitate.

De asemenea, există situaţii în care serviciul de apostilare poate refuza procesul respectiv din multiple motive şi anume: fie textul actului nu este lizibil ca rezultat al deteriorării, actul este completat sau semnat cu creion sau este primit prin intermediul legăturii faximile, actul conţine completări sau corectări neconfirmate oficial, actul nu este susceptibil a fi apostilat sau autoritatea responsabilă nu deţine specimenele semnăturilor persoanelor oficiale şi amprenta sigiliilor sau ştampilelor instituţiilor corespunzătoare.

Un alt moment care prezintă interes este detaliat în articolul 2 al Convenţiei. Citām: „fiecare dintre statele contractante scuteşte de supralegalizare actele la care se aplică prezenta Convenţie şi care trebuie să fie prezentate pe teritoriul său. Supralegalizarea în sensul prezentei Convenţii nu acoperă decît formalitatea prin care agenţii diplomatici sau consulari ai ţării pe teritoriul căreia actul trebuie să fie prezentat, atestă verdicitatea semnăturii, calitatea în care semnatarul actului a acţionat, şi, dacă este cazul, identitatea ştamplei sau timbrului sec cu care acest act a fost consolidat". Deci, se pune accentul pe principiul scutirii de supralegalizare a actului oficial pe teritoriul statului care trebuie prezentat, acesta fiind scopul de bază al Convenţiei. Cu toate acestea, în unele state care au semnat şi ratificat această Convenţie, mecanismul aprobat nu produce efecte similare. Astfel, în dreptul unor state ca Danemarca, Germania, Marea Britanie, Irlanda, Norvegia, Suedia şi Elveţia, supralegalizarea produce sau poate să producă efecte mai extinse, şi permite, de asemenea, agenţilor diplomatici sau consulari să certifice competenţa funcţionarului public sau a autorităţii semnatare. Ea va merge uneori pînă la certificarea validităţii actului oficial în ceea ce priveşte *lex loci actus*. În unele state, deşi se admite certificarea competenţei şi validităţii, aceasta este considerată independentă de supralegalizare.

În acelaşi timp, dacă unele state au acceptat condiţiile impuse de Convenţie, rezultă întrebarea cum ar putea beneficia de prevederile acestei Convenţii un stat care nu este parte a acestui sistem. Pentru a afla răspuns, putem analiza situaţia Japoniei, care nu cere pentru actele oficiale străine, prezentate pe teritoriul său, exigenţa unei supralegalizări. În schimb, actele oficiale japoneze nu pot fi prezentate fără supralegalizare în numeroase ţări străine, pentru că ele se opun acestui lucru. Convenţia ar modifica această stare de lucruri. De aici, reiese că ţările care nu cunosc supralegalizarea vor avea tot interesul să semneze Convenţia şi să creeze, prin introducerea procedeului apostilei, garanţiile autenticităţii actului, solicitate de către statele străine unde aceste acte oficiale sînt susceptibile a fi prezentate.

Cît priveşte aspectele ce ţin de implementarea şi protecţia sistemului apostilării, acestea au fost detaliate în articolele 6, 7 ale Convenţiei. În acest sens, articolul 6 prevede că „fiecare stat contractant va desemna autorităţile care vor avea calităţile, cărora le este atribuită competenţa pentru eliberarea apostilei prevăzută în articolul 3, aliniatul (1). El va notifica această desemnare Ministerului Afacerilor Externe al Olandei în momentul depunerii instrumentului său de ratificare sau de aderare sau declaraţia sa de extindere. Totodată, el va notifica orice modificare în desemnarea acestor autorităţi". Deci, Comisia abilitată a elabora Coventţia a avut drept scop ca statele semnatare singure să decidă care autoritate va fi cea mai potrivită pentru a oferi serviciu de apostilare, luînd în considerare ca organul desemnat să aibă competenţa de a aplica apostila pe toate actele redactate într-o ţară şi ca costul serviciilor să fie rezonabil. Acest organ poate fi un tribunal, un organ central de specialitate a administraţiei publice sau un minister etc. În Republica Moldova, prin Legea pentru aderarea la Convenţia cu privire la suprimarea cerinţei supralegalizării actelor oficiale străine nr.42 din 02.02.2006, Ministerul Justiţiei a fost desemnat în calitate de autoritate responsabilă de aplicarea apostilei pe actele oficiale specificate în articolul 1 din Convenţie, cu excepţia celor stipulate în subalineatul (2), iar Ministerul Afacerilor Externe şi Integrării Europene al Republicii Moldova în calitate de autoritate responsabilă de aplicarea apostilei pe actele oficiale specificate în articolul 1 alineatul (2) litera b) din convenţie – pentru documentele administrative ale autorităţilor administraţiei publice centrale, emise în interes propriu. Fac excepţie actele întocmite de către autorităţile administraţiei publice centrale la cererea şi pe numele persoanelor fizice şi juridice solicitante.

La capitolul asigurarea protecţiei acestui sistem s-a pus accentul pe eficienţă, comoditate şi simplitate. Astfel, s-a decis ca fiecare dintre autorităţile desemnate, în conformitate cu articolul 7 al Convenţiei să ţină un registru sau un fişier în care să se înregistreze toate apostilele aplicate, indicîndu-se: numărul de ordine şi data apostilei, numele semnatarului actului public şi calitatea în care a acţionat sau pentru actele nesemnate, indicativul autorităţii care a aplicat ştampila sau timbrul sec. În această situaţie, exercitarea unui control este uşor de realizat prin simpla verificare a registrului sau fişierului care este ţinut de autoritatea împuternicită să elibereze apostile. În ipoteza în care se opta pentru un alt sistem, de exemplu de creare a unui birou pe plan internaţional, care eventual ar centraliza toate acţiunile ce ţin de eliberarea apostilelor, pentru moment, ar reprezenta ceva cu adevărat impunător, însă pe parcurs se va demonstra complexitatea de a gestiona tot acest sistem. În final, apreciem mecanismul Registrului aprobat de Convenţie, deoarece corespunde tuturor rigorilor enunţate anterior.

În ceea ce privrşte efectele Convenţiei analizate, acestea sînt multiple şi prezintă un interes deosebit pentru că în articolul 8 se stipulează că atunci cînd există, între două sau mai multe state, un tratat, o convenţie sau un acord, conţinînd dispoziţiile la care este supusă atestarea semnăturii, a ştampilei sau a timbrului sec, în diferite formalităţi, prezenta Convenţie nu derogă de la numitele formalităţi, dacă acestea sînt mai riguroase decît cele prevăzute în articolele 3 şi 4. De fapt, aceste dispoziţii vin să concretizeze că prezenta Convenţie va deroga de la acordurile sau tratatele mai puţin favorabile din domeniul supralegalizării, este elocvent exemplul supralegalizării cu efecte extinse, care se admite în pofida ratificării textului Convenţiei de la Haga din 5 octombrie 1961. Cel de-al doilea aspect al acestei dispoziţii relevă faptul că, Convenţia nu va aduce atingere prevederilor stabilite între state pe calea unor înţelegeri, care sînt mai favorabile în raport cu cele enunţate în Convenţie. În acest sens, începînd cu 26 august 2005, actele eliberate de către organele competente ale Republicii Cehe se recunosc pe teritoriul Republicii Moldova fără supralegalizare sau apostilă, la fel ca şi documentele eliberate de organele competente ale Republicii Moldova, se recunosc pe teritoriul Republicii Cehe fără supralegalizare sau apostilă.

Abolirea sus-menţionată este reglementată de articolul 11 al Tratatului între Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste şi Republica Socialistă Cehoslovacia privind asistenţa juridică şi raporturile juridice în materie civilă, familială şi penală, semnat la Moscova la 12 august 1982. Tratatul a fost repus în vigoare prin succesiune între Republica Moldova şi Republica Cehă, din 26 august 2005, în baza înţelegerii, întocmite prin schimb de note, privind confirmarea aplicării prin succesiune între Republica Moldova şi Republica Cehă a tratatelor între fosta Uniune a Republicilor Sovietice Socialiste şi fosta Republică Socialistă Cehoslovacia, încheiate la 26 august 2005.

Un alt exemplu de introducere a unor simplificări se atestă în relaţiile cu România, astfel, începînd cu 22 martie 1998, actele eliberate de către organele competente ale României se recunosc pe teritoriul Republicii Moldova fără supralegalizare sau apostilă, la fel ca şi documentele eliberate de organele competente ale Republicii Moldova care se recunosc pe teritoriul României fără supralegalizare sau apostilă. Această prevedere se conţine în art.22 al Tratatului privind asistenţa juridică în materie civilă şi penală, semnat între Republica Moldova şi România la 6 iulie 1996.

După analiza detaliată a celor mai importante repere ale Convenţiei, putem rezuma următoarele idei referitoare la natura şi importanţa juridică a apostilei: apostila nu se raportează la conţinutul în sine al actului oficial, aceasta certifică numai originea actului oficial la care se referă, de asemenea, apostila nu conferă autoritate şi nu acordă o importanţă suplimentară conţinutului documentelor apostilate.

Modificările introduse prin Convenţia de la Haga de drept internaţional privat din 5 octombrie 1961 modelează favorabil relaţiile internaţionale şi dau posibilitate ca acestea să se dezvolte într-un climat de cooperare continuă.

Cristina OGLINDA,
studentă, anul III,
Facultatea de Drept, USM

La solicitarea cititorilor

Modul de percepere a plăţilor pentru serviciile locative, comunale şi necomunale, în caz de absenţă a locatarului

Conform prevederilor Anexei nr. 4 la Regulamentul cu privire la modul de prestare şi achitare a serviciilor locative, comunale şi necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor şi condiţiile de deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire şi alimentare cu apă, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002, în cazul în care locatarii au lipsit din apartament/încăperea locuibilă în cămine, 15 şi mai multe zile, iar la întoarcere au prezentat gestionarului acte ce confirmă lipsa lor, eliberate de instituţiile respective, plata pentru serviciile comunale şi alte servicii (apă potabilă şi apă caldă menajeră, canalizare, energie termică pentru încălzirea apei, evacuarea deşeurilor menajere, folosirea ascensoarelor, energia electrică utilizată de ascensoare şi pentru iluminarea scărilor, gaz, pentru folosirea reţelelor de radiodifuziune şi sistemului de recepţie colectivă a semnalului de televiziune), care nu sînt contorizate, nu se percepe pentru perioada absenţei.

Lista actelor ce confirmă lipsa locatarilor:

a) adeverinţa, ce dovedeşte faptul că locatarul a fost cazat temporar în hotel, într-o instituţie curativ-sanatorială, casă de odihnă şi alte instituţii similare sau copia biletului de repartizare la casa de odihnă, bonului de plată pentru cazare în hotel, ordinului de deplasare în caz de cazare în afara hotelului;

b) certificatul eliberat de primăria satului, oraşului, acolo unde lipsesc organele locativ-comunale sau alte întreprinderi ce dispun de blocuri locative;

c) cererea depusă de către părinţi în legătură cu plecarea copiilor la odihnă în perioada vacanţei şi certificatul respectiv de la locul de odihnă;

d) adeverinţa ce confirmă faptul aflării locatarului într-o instituţie medicală;

e) extrasul din sentinţa judecătoriei sau certificatul eliberat de instituţia penitenciară referitor la privaţiunea de libertate a persoanei în cauză;

f) certificatul eliberat de unitatea militară sau comisariatul administrativ-militar, de instituţiile de învăţămînt.

Documentele şi copiile documentelor sus-specificate urmează a fi întocmite conform procedurii stabilite, avînd toate ştampilele şi semnăturile necesare. Pentru simplificarea procedurii de recalculare, înainte de plecare, locatarii urmează să informeze în scris gestionarul despre data plecării, sosirii şi durata absenţei. Gestionarul înregistrează cererea şi controlează lipsa locatarilor. În cazul în care se depistează că în perioada indicată în cerere, locatarii (alte persoane) se află în apartament/încăperea locuibilă în cămin, recalcularea plăţilor nu se efectuează. Plăţile nu se percep numai în cazurile în care în perioada lipsei locatarilor în apartamentele/încăperile locuibile în cămine ale acestora nu au locuit alte persoane şi dacă apartamentele/încăperile locuibile în cămine nu au fost date în chirie, subchirie şi arendă.

Dacă în apartamentele/încăperile locuibile în cămine există aparate de evidenţă a serviciilor prestate, plata se efectuează conform indicaţiilor acestora. Nu se efectuează recalcularea plăţilor pentru serviciile comunale şi alte servicii în baza următoarelor documente:

- biletelor pentru călătoria cu trenul, autobuzul, avionul etc;
- certificatului eliberat de întovărăşirile pomi-legumicole;
- cererii semnate de vecini.

Locatarii care lipsesc din apartamente/încăperile locuibile în cămine nu sînt scutiţi de plata chiriei, plata pentru deservirea tehnică a blocului locativ şi încălzirea centralizată, iar cei din apartamentele/încăperile locuibile în cămine privatizate – şi de achitarea cheltuielilor pentru reparaţia blocului locativ. La dorinţă, pe perioada absenţei lor, plata pentru serviciile menţionate poate fi efectuată în prealabil. La fiecare 3 luni (în cazul absenţei de lungă durată) şi la fiecare 6 luni (în cazul în care se află la muncă în străinătate) proprietarul, chiriaşul, locatarul apartamentului/încăperii locuibile în cămin prezintă documentul ce confirmă absenţa lui sau a membrilor familiei. În caz contrar, recalcularea se va efectua numai pentru 3 luni din data depunerii cererii.

Locatarii care au lipsit mai mult de 15 zile se vor adresa întreprinderilor respective în vederea recalculării plăţilor pentru serviciile comunale şi alte servicii în termen de 15 zile din data sosirii, în caz contrar, recalculările nu se vor efectua. În caz de neachitare a plăţilor respective, în termenele stabilite, perceperea datoriilor se va efectua pe cale judiciară.

♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări răspunde juristul **Vitalie MODRÎNGĂ**

Legislaţia fiscală, ca şi alte legi ale Republicii Moldova, este supusă deseori schimbărilor. Din acest considerent, vreau să ştiu care este, actualmente, mărimea scutirii pentru persoana întreţinută şi care sînt aceste persoane.

Valentina Carp, r-n Cimişlia

Conform cerinţelor articolului 35 din Codul fiscal, contribuabilul (persoană fizică rezidentă) are dreptul la o scutire în sumă de 2040 lei anual pentru fiecare persoană întreţinută, cu excepţia invalizilor din copilărie pentru care scutirea constituie 9120 lei anual, persoană întreţinută fiind persoana care întruneşte toate cerinţele de mai jos:

a) este un ascendent sau descendent al contribuabilului sau al soţiei (soţului) contribuabilului (părinţii sau copiii, inclusiv înfietorii şi înfiaţii) ori invalid din copilărie rudă de gradul doi în linie colaterală;

b) locuieşte împreună cu contribuabilul sau nu locuieşte cu acesta, dar îşi face studiile la secţia cu frecvenţă a unei instituţii de învăţămînt mai mult de 5 luni, pe parcursul anului fiscal;

c) este întreţinută de contribuabil;

d) are un venit ce nu depăşeşte suma de 9120 lei anual.

Tutorele şi curatorul minorilor în vîrstă de la 14 la 18 ani au dreptul la o scutire suplimentară în mărimea deja expusă, în funcţie de caz, pentru fiecare persoană aflată sub tutelă şi/sau curatelă, care întrunesc cerinţele specificate la litera d).

Scutirea pentru persoanele întreţinute se acordă din luna următoare lunii apariţiei acestui drept în condiţiile respectării cerinţelor menţionate mai sus.

Citaţii în judecată

Curtea de Apel Cahul, în conformitate cu art.108 şi art.103 CPC al RM, solicită prezentarea în calitate de intervenienţi accesorii a cet-lor: Creciun Mihail Gheorghe, născut în 1951, cu ultimul domiciliu cunoscut: România, mun. Bucureşti, str. Aurel Vlaicu, nr. 7, sector 2 (sau mun. Chişinău, bdul Cuza-Vodă, nr. 21, bloc 2, apt. 7); Creciun Nicolae Gheorghe, născut în 1956, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chişinău, or. Codru, str. Sf. Gheorghe, nr. 42; Burca (Crăciun) Elena Gheorghe, născută în 1960, cu ultimul domiciliu cunoscut; Ucraina, or. Reni, str. Chişinău, nr. 2, apt. 1, pentru data de 20 iunie 2013, ora 14.00, la şedinţa de judecată (or. Cahul, str. Ştefan cel Mare, nr. 30), unde va avea loc examinarea în ordine de apel a pricinii civile privind constatarea faptului acceptării succesiunii după decesul cet. Pasat Nadejda, anularea certificatului de moştenitor şi contractelor de donaţie la cererea reclamantului Petrenco Dumitru.

În caz de neprezentare a intervenienţilor în instanţă, cauza va fi examinată în lipsa lor.

Judecător Vitalie Movilă

♦♦♦

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet-lor: Jurbenco Leonid, Mamolea Natalia, pentru data de 22 mai 2013, ora 11.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 46), unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea FCP „Jucarie" SRL privind încasarea prejudiciului material.

Judecător V. Efros

♦♦♦

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Groza Viorel, domiciliat: mun. Chişinău, bdul Cuza-Vodă, nr. 7/3, apt. 8, pentru data de 30 mai 2013, ora 10.15, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 62) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei: Groza Olga către Groza Viorel privind determinarea domiciliului copilului minor şi decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător G. Bivol

♦♦♦

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Steoli Com", pentru data de 6 iunie 2013, ora 8.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 45) în calitate de pîrît la acţiunea ÎM „LKW-Aleks Spedition" SRL privind încasarea datoriei.

Judecător Liubovi Brînza

♦♦♦

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet-lor: Iosip Tamara şi Iosip Dumitru, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chişinău, str. Lermontov, nr. 126/1, pentru data de 13 iunie 2013, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 67), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Vasiliu David către Primăria mun. Chişinău, intervenienţi accesorii Iosip Tamara şi Iosip Dumitru privind anularea titlului de autentificare a deţinătorului de teren.

Judecător V. Braşoveanu

♦♦♦

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Arnăut Ivan, pentru data de 14 iunie 2013, ora 15.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de intervenient accesoriu în cauza civilă la acţiunea „Euroasig Grup" SA către SRL „MSM Star" privind încasarea despăgubirii de asigurare în regres.

Judecător A. Catană

♦♦♦

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului „Global Expres", pentru data de 12 iunie 2013, ora 14.30, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 618) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea SA „JLC" privind încasarea sumei.

Judecător S. Lazari

♦♦♦

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Durnea Olesea", pentru data de 19 iunie 2013, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 615) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2e-283/2013, la cererea înaintată de SRL „Boiar Grup" privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Elena Cojocari

♦♦♦

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Rusu Alina, mun. Chişinău, str. Miron Costin, nr. 13/2, apt. 1, pentru data de 28 mai 2013, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 36) în calitate de reclamant, unde va avea loc examinarea cererii de chemare în judecată a cet. Rusu Alina către: Grigoriu Valerii, Grigoriu Zinaida privind recunoaşterea dreptului de proprietate.

Judecător Aliona Miron

♦♦♦

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Munteanu Ruslan, mun. Chişinău, com. Ciorescu, str. Albiniţa, nr. 8, pentru data de 30 mai 2013, ora 8.50, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 36) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii de chemare în judecată la acţiunea cet. Cojocari Victoria privind majorarea cuantumului pensiei alimentare.

Judecător Aliona Miron

♦♦♦

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Sîrbu Olga, domiciliată: mun. Chişinău, com. Ciorescu, str. Ciorescu, nr. 9, apt. 2, pentru data de 5 iunie 2013, ora 16.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 15) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea înaintată de Mihailiuc Oxana privind încasarea sumei.

Judecător V. Micu

♦♦♦

Judecătoria Rîşcani, mun. Chişinău solicită prezenţa cet-lor: Tihonova Valentina, dom. bdul Dacia, nr. 30, apt. 30, mun. Chişinău; Jalnin Maria, dom. r-n Soroca, s. Racovăţ; Gîlcă Tudor, dom. r-n Făleşti, s. Sărata Veche; Poleacova Svetlana, dom. r-n Sîngerei, s. Alexandrovca; Gheorghiţă Aleftina, dom. bdul Decebal, nr. 91/2, apt. 82, mun. Chişinău; Filat Sergiu, dom. r-n Hînceşti, s. Lăpuşna; Tulba Angela, dom. r-n Ialoveni, s. Mileştii Mici; Ustian Igor, dom. str. Studenţilor, nr. 7/3, mun. Chişinău; Plămădeală Maria, dom. str. Gh. Asachi, nr. 14, mun. Chişinău; Monsios Dimitrios Stereo, dom. Grecia, Chpsele, California, nr. 59; Lempesis Epameinondas Ioannis, dom. Grecia, Atena, str. Marni, nr. 55; Buşmachiu Alexandru, dom. str. Alexandru cel Bun, nr. 13, s. Băcioi, mun. Chişinău; Ciobanu Inga, dom. şos. Balcani, nr. 6/1, apt. 11, mun. Chişinău; Vovc Lilia, dom. bdul Mircea cel Bătrîn, nr. 11, ap.85, mun. Chişinău; Şumchin Anatol, dom. şos Hînceşti, nr. 22„B", apt. 4, mun. Chişinău; Baltaţu Vitalie, dom. str. Urojainaia, nr. 6, mun. Chişinău; Zaharia Zinaida, dom. str. Alexandru cel Bun, nr. 54/2, apt. 8, or. Călăraşi; Savga Oxana, dom. str. D. Rîşcanu, nr. 6, apt. 34, mun. Chişinău; Gherman Iulia, dom. str. Urojainaia, nr. 6, mun. Chişinău; Ciobanu Ion, dom. str. Calea Orheiului, nr. 111/1, apt. 5, mun. Chişinău; Botnari Vasile, dom. str. Viilor, nr. 5, apt. 20, or. Soroca; Di Jinandrea Antonio, dom. str. V. Dicescu 97„A", mun. Chişinău; Luganschi Elizaveta, dom. or. Rezina, str. 27 August, nr. 44, apt. 21; Cosniceanu Mariana, dom. str. V. Dicescu 97„A", mun. Chişinău; Rogaciov Iurie, dom. or. Glodeni, str. Ştefan cel Mare, nr. 9, apt. 37; Covaliova Liudmila, dom. str. P. Zadnipru, nr. 1, apt. 6, mun. Chişinău; Ţiganu Maria, dom. r-n Anenii Noi, s. Mereni; Balan Tatiana, dom. or. Durleşti, mun. Chişinău; Copacinschi Ion, dom. mun. Bălţi, bdul Larisa, nr. 12, apt. 7; Mogîldea Mariana, dom. str. Tighina, nr. 2, apt. 3, mun. Chişinău; Stîngu Ion, dom. str. M. Drăgan, nr. 22, apt. 98, mun. Chişinău; Iuzvac Galina, dom. str. Drumul Viilor, nr. 30/2, mun. Chişinău; Ţurcanu Maria, dom. str. Calea Ieşilor, nr. 55, apt. 8, mun. Chişinău; Mihailova Galina, dom. str. Grădinilor, nr. 21, apt. 45, mun. Chişinău; Şişchina Alexandra, dom. or. Călăraşi, str. M. Eminescu, nr. 63; Costaş Gheorghe, dom. r-n Hînceşti, s. Negrea; Veselova Nadejda, dom. or. Călăraşi, str. Alexandru cel Bun, nr. 56, apt. 54, pentru data de 28 mai 2013, ora 10.30, la şedinţa de judecată (or. Chişinău, str. Kiev, nr. 3, bir. 3) în calitate de pîrîţi în cauza civilă la acţiunea cet-lor: Butuc Aurel, Pomîrleanu Dumitru şi Polişciuc Alexandru privind constatarea faptului.

Judecător S. Papuha

♦♦♦

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Crîjanovschi Nadejda", mun. Chişinău, str. Florilor, nr. 28/3, pentru data de 7 iunie 2013, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 36) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii de chemare în judecată a reclamantului SRL „Boiar Grup" privind încasarea datoriei.

Judecător Aliona Miron

Citaţii în judecată

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet-lor: Ermachkova Tatiana şi Matiuhin Serghei, cu domiciliul: str. Gh. Madan, nr. 48, apt. 45, mun. Chişinău, pentru data de 10 iunie 2013, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 20), unde va avea loc examinarea cauzei civile nr. 2-15263/12, la acţiunea intentată de ÎMGFL-21 privind încasarea sumei.

Judecător Gh. V. Bîrnaz

♦♦♦

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Cîrlici Serghei, cu domiciliul: str. Gh. Madan, nr. 46/4, apt. 10, mun. Chişinău, pentru data de 10 iunie 2013, ora 14.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 20), unde va avea loc examinarea cauzei civile nr. 2-15256/12, la acţiunea intentată de ÎMGFL-21 privind încasarea sumei.

Judecător Gh. V. Bîrnaz

♦♦♦

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Dmitrenco Serghei, pentru data de 17 iunie 2013, ora 15.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 9), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea Grajdean Oleg către: Dmitrenco Serghei, Primăria com. Ciorescu privind demolarea construcţiei neautorizate.

Judecător Iurie Potînga

♦♦♦

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Şihmanter Sarra, mun. Chişinău, bdul Cuza-Vodă, nr. 16, apt. 59, pentru data de 19 iunie 2013, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 36) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii reclamanţilor: Kirca Valentin, Kirca Raisa către: Consiliul Municipial Chişinău, ÎS „Cadastru" privind recunoaşterea şi înregistrarea dreptului de proprietate asupra imobilului.

Judecător Aliona Miron

♦♦♦

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Pavlovscaia Natalia, pentru data de 27 iunie 2013, ora 15.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 31) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea SAR „Donaris Group" SA privind încasarea despăgubirii.

Judecător Lilia Lupaşco

♦♦♦

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎM „Miradera" SRL, mun. Chişinău, bdul Renaşterii, nr. 4, of. 9, pentru data de 4 septembrie 2013, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 36) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii SC „Femida&CO" SRL privind încasarea datoriei.

Judecător Aliona Miron

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului Federaţiei de Ciclism din Republica Moldova, pentru data de 30 mai 2013, ora 10.30, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 17), în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii depusă de Ministerul Afacerilor Interne al RM privind încasarea datoriei.

Judecător Maria Ţurcan

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Tarhanov Maria, cu domiciliul: mun. Chişinău, bdul Traian, nr. 23/1, apt. 154, pentru data de 3 iunie 2013, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 25), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea ÎCS „Easy Credit" SRL privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător S. Teleucă

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet-lor: Moţoc Ala, Şirmer Tamara, Chayeb Tatiana, pentru data de 3 iunie 2013, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 1) în calitate de pîrîţi, unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Britvin Vladimir către: Moţoc Ala, Gogunscaia Vera privind revendicarea bunului imobil.

Judecător Viorica Puica

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ciubotaru Pavel, a.n. 02.04.1977, pentru data de 3 iunie 2013, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 17), în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii depusă de Ciubotaru Alina privind desfacerea căsătoriei şi stabilirea domiciliului copilului minor.

Judecător Maria Ţurcan

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Bondarenco Victor, Bondarenco Violeta, pentru data de 7 iunie 2013, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 18), în calitate de pîrîţi în cauza civilă la cererea APLP 51/264 privind încasarea datoriei.

Judecător Ecaterina Silivestru

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Cepoi Roman Dumitru, pentru data de 13 iunie 2013, ora 11.00, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, str. N. Zelinski, nr. 13, sala 1), în calitate de debitor în cauza civilă, unde va avea loc examinarea recursului depus de Podogov Alexandru, la acţiunile executorilor judecătoreşti: Paşa Nicolae, Guţu Sv., Cornea N.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Serghei Dimitriu

♦♦♦

Judecătoria Donduşeni, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Sceaslivaia Liudmila, pentru data de 16 mai 2013, ora 9.00, la şedinţa de judecată (or. Donduşeni, str. 31 August 1989, nr. 19, bir. 11) în calitate de pîrît în cauza civilă înaintată de Sceaslivîi Alexei privind desfacerea căsătoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Oxana Banari

♦♦♦

Judecătoria Briceni solicită prezentarea cet-lor: Moldovan Vasile Gheorghe, loc. or. Sîngerei, str. I. Soltîs, nr. 1„B" şi Vieru Valentin Ion, loc. s. Cotiujeni, Briceni, pentru data de 27 mai 2013, ora 14.00, la şedinţa de judecată (or. Briceni, str. Independenţei, nr. 5, bir. 3) în calitate de pîrîţi, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea lui Rudenco Parfenii privind declararea nulităţii contractului de vînzare-cumpărare a locuinţei.

Judecător N. Chirtoagă

♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cegodari Ecaterina, cu ultimul domiciliu: satul Mîrzeşti, Orhei, pentru data de 30 mai 2013, ora 10.45, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.2, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă inaintată de Cegodari Liuba privind perceperea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Sergiu Procopciuc

♦♦♦

Judecătoria Floreşti solicită prezentarea cet. Granovschi Nicolaie Valeriu, cu ultimul domiciliu cunoscut: or. Floreşti, str. Ştefan cel Mare, nr. 59, apt. 15, pentru data de 31 mai 2013, ora 11.00, la şedinţa de judecată (or. Floreşti, str. M. Eminescu, nr. 1, bir. 9) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Sorochin Iurie privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător S. Bucur

♦♦♦

Judecătoria Făleşti solicită prezentarea cet. Gradovoi Radu, a.n. 27.01.1977, locuitor al satului Balatina, Glodeni, pentru data de 31 mai 2013, ora 12.00, la şedinţa de judecată (or. Făleşti, str. 1 Mai, nr. 14, bir. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă privind încasarea pensiei pentru întreţinerea copiilor minori.

Judecător Ion Pâcaleu

♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Guja Ruslan Ştefan, domiciliat: satul Podgoreni, Orhei, pentru data de 3 iunie 2013, ora 11.30, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, bir. 5) în calitate de pîrît/intervenient în cauza civilă intentată de SRL „Orhei-Gaz" privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Sergiu Procopciuc

♦♦♦

Judecătoria Cahul, în conformitate cu art.108 şi art.103 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Goncear Ion, cu ultimul domiciliu cunoscut: satul Sîrma, Leova, pentru data de 3 iunie 2013, ora 8.30, la şedinţa de judecată (or. Cahul, bdul Victoriei, nr. 8, bir. 210) în calitate de intervenient accesoriu de partea pîrîtului în cauza civilă cu nr. 2-160/13, la cererea reclamantului Ştefanco Valentin privind recuperarea bunului.

Pîrîtului i se propune să prezinte referinţa şi probele de care dispune referitor la pricină. În caz de neprezentare a unor astfel de probe şi de neprezentare a pîrîtului în instanţă, cauza va fi examinată în lipsa lui.

Judecător Dmitrii Fujenco

♦♦♦

Judecătoria Hînceşti, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Covalenco Viorica, a.n. 03.04.1984, domiciliată: satul Bujor, Hînceşti, pentru data de 3 iunie 2013, ora 10.00, la şedinţa de judecată (Hînceşti, str. Chişinăului, nr. 7, sala de şedinţe nr. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-865/13, la cererea lui Covalenco Igor privind desfacerea căsătoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Nina Rusu

♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Covali Ecaterina, domiciliată: satul Lucaşeuca, Orhei, pentru data de 12 iunie 2013, ora 10.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, bir. 5) în calitate de pîrît/intervenient în cauza intentată de Covali Viorel privind împărţirea datoriilor.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Sergiu Procopciuc

♦♦♦

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Izvoreanu Cristina, pentru data de 25 iunie 2013, ora 8.45, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare, nr. 73, bir. 218, et. 2), unde va avea loc examinarea cererii înaintată de Globa Leonid.

Prezenţa este obligatorie cu actele de identitate. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Liliana Andriaş

♦♦♦

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Chiriţa Aliona, domiciliată: mun. Chişinău, str. Zelinski, nr. 5/2, apt. 64, pentru data de 3 iunie 2013, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 62) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei: Teatrul Satiricus „I. L. Caragiale" către Chiriţa Aliona, Consiliul Municipal Chişinău privind anularea contractului.

Judecător G. Bivol

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Botnari Iurie, domiciliat: mun. Chişinău, or. Sîngera, str. P. Zadnipru, pentru data de 7 iunie 2013, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 15) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea cet. Botnari Natalia privind desfacerea căsătoriei, stabilirea locului de trai al copilului minor, încasarea pensiei pentru întreţinerea copilului.

Judecător Luiza Gafton

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Alexandrov Viorel şi a reprezentantului SRL „Activ-Design", pentru data de 10 iunie 2013, ora 15.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 13) în calitate de pîrîţi, unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de ÎCS „Plastic Mol" SRL privind încasarea sumei.

Judecător Radu Ţurcanu

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Management Consulting Service", pentru data de 11 iunie 2013, ora 11.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 13) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile înaintată de SRL „Postmodern" privind încasarea datoriei.

Judecător Radu Ţurcanu

♦♦♦

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Goşenina Irina, a.n. 16.02.1963, pentru data de 19 iunie 2013, ora 12.30, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 17), în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea lui Babuci Stanislav privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Maria Ţurcan

♦♦♦

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Mustaţă Stepan, domiciliat: or. Orhei, str. S. Lazo, nr. 4, apt. 7, pentru data de 12 iunie 2013, ora 10.15, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.2, bir. 5) în calitate de pîrît/intervenient în cauza civilă la cererea ÎM „SCL" Orhei privind încasarea datoriilor.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Sergiu Procopciuc

ANUNŢ

Executorul judecătoresc Emil Nichitoi, licenţa nr. 062, anunţă pentru data de 10 iunie 2013, ora 11.00 licitaţia publică privind vînzarea bunurilor imobile, şi anume: terenul cu numărul cadastral 8039331.531, construcţia cu numărul cadastral 8039331.531.01, situate în mun. Chişinău, com. Truşeni, str. Buiucani, nr. 22; terenul cu numărul cadastral 8039331.634, amplasat în mun. Chişinău, com. Truşeni, str. Buiucani, 19„A"; terenul cu numărul cadastral 8039331.647, amplasat în mun. Chişinău, sat. Dumbrava, str. Buiucani, 19/B; terenul cu numărul cadastral 5301206.1155, amplasat în or. Hînceşti, la preţul iniţial de vînzare a bunului imobil cu numărul cadastral 8039331.634 ce constituie 108 345,6 lei; bunul imobil cu numărul cadastral 8039331.647 ce constituie 544 752 lei; bunul imobil cu numărul cadastral 8039331.531 şi numărul cadastral 8039331.531.01 ce constituie 445 752 lei; bunul imobil cu numărul cadastral 5301206.1155 ce constituie 376 344 lei.

Doritorii de a participa la licitaţie prezintă următoarele documente:

1. Cererea de participare la licitaţie, cu indicarea preţului propus pentru bunul scos la licitaţie;
2. Copia documentului de plată care confirmă depunerea acontului de 5% din valoarea bunului, pe contul, executorului judecătoresc Emil Nichitoi: c/f-43279016, c.b-2224408444, BC „Victoriabank" SA fil. 8 c/b-VICBMD2X802 c/f-1002600001338, mun. Chişinău, bdul. Decebal, nr. 99, et. l, bir. 107„B", a taxei de participare de 60 lei şi a documentului de identitate;
3. Declaraţia referitor la lipsa interdicţiilor pentru participarea la licitaţie, art.131 CE.

Primirea cererilor de participare la licitaţie şi a documentelor se încheie cu o zi înainte de data desfăşurării licitaţiei.

Înregistrarea participanţilor la licitaţie şi eliberarea biletelor de participare va avea loc în ziua licitaţiei de la ora 10.00 pînă la 10.50.

Licitaţia se va desfăşura la Biroul executorului judecătoresc: mun. Chişinău, bdul. Decebal, nr. 99/3, et. l, bir. 107. Doritorii de a se familiariza în prealabil cu bunul expus la licitaţie, procedura de vînzare, pot contacta executorul judecătoresc la tel. (022) 50-72-21; tel. mob. 079545944, 068401062

Executor judecătoresc Emil Nichitoi

ANUNŢ

În atenţia tuturor persoanelor interesate, executorul judecătoresc Oxana Burlac, anunţă licitaţia publică, pentru data de 4 iunie 2013, ora 9.30, adresa: mun. Chişinău, str. Alexandru cel Bun, nr. 34, bir. 207, cu privire la vînzarea a ¼ din casa de locuit individuală: mun. Chişinău, or. Codru, str. Cîmpului, nr. 5, care constituie o odaie de 15 metri pătraţi, ce aparţine cu drept de proprietate debitorului Maliuţa Vladimir, c.p. – 0961201548846.

Licitator - Oxana Burlac. Preţul de piaţă a bunului constituie – 38 384,75 lei, preţul iniţial de vînzare la licitaţia bunului – 26 869,32 lei. Taxa de participare la licitaţie - 60 lei. Termenul limită de depunere a cererii de participare la licitaţie şi a acontului de 5% din valoarea bunului este data de 3 iunie 2013. Contul bancar la care urmează să fie vărsat acontul: BC „VICTORIABANC" SA fil. nr. 11, mun. Chişinău, VICBMD2X883, c.b. – 2224711907 al executorului judecătoresc Oxana Burlac c.f. – 43224010. Modul de familiarizare prealabilă cu bunul se efectuează prin intermediul executorului judecătoresc Oxana Burlac.

Relaţii la tel: (022) 54-20-66; tel. mob. 069278102

Executor judecătoresc Oxana Burlac

Aniversări

Valentina CEBOTARI,
doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM

O distinsă doamnă şi-a sărbătorit, recent, ziua de naştere. Este vorba despre Valentina Cebotari, doctor în drept, conferenţiar universitar, Catedra Drept Civil, Facultatea de Drept, USM.

Doamna Valentina Cebotari a activat în cadrul USM mai mult de 30 de ani, în calitate de lector universitar, lector superior universitar, conferenţiar universitar la Catedra Drept Civil.

Domnia sa a reuşit, prin pasiune şi dăruire, să devină unul dintre cei mai valoroşi specialişti din Republica Moldova în domeniul dreptului familiei. Cu toţii remarcăm în dubla sa calitate, pe de o parte, un dascăl pragmatic şi exigent, dar în acelaşi timp şi o personalitate complexă cu nuanţe mult mai subtile şi mai expresive.

Cu acest minunat prilej, colectivul Catedrei Drept Civil a Universităţii de Stat din Moldova îi adresează cele mai sincere urări de sănătate, să se bucure în continuare de viaţă, prieteni, familie, să-i dea Domnul forţe suficiente pentru a realiza toate planurile măreţe pe care le are.

La Mulţi Ani!

* * *

Ana GAVRILIŢA,
judecător, CA Chişinău

Mult stimată doamnă Ana Gavriliţa,

Vă adresăm sincere şi calde felicitări cu prilejul frumoasei aniversări care v-a bătut la uşă zilele acestea. Este o plăcută ocazie şi pentru noi de a vă dori multă sănătate, perseverenţă în osteneala de care daţi dovadă în nobila activitate ce o desfăşuraţi, iar prin ceea ce faceţi, cu siguranţă putem afirma că reuşiţi să menţineţi prestigiul profesiei de judecător, făcînd ca acest sistem să reziste în faţa intemperiilor, demonstrînd competenţă şi viabilitate.

Vă dorim să rămîneţi un model de probitate, de profesionalism şi verticalitate, un model de inteligenţă şi de rezistenţă. Viaţă îndelungată, plină de succese şi bucurii de la cei dragi inimii.

La Mulţi Ani!

***

Svetlana GARŞTEA-BRIA,
judecător, Botanica

Mult stimată doamnă Svetlana Garştea-Bria,

Cu totul şi cu totul specială este ziua dumneavoastră de naştere din acest an, deoarece vă aduce în dar vîrsta frumoaselor împliniri.

Sîntem onoraţi să vă adresăm, cu ocazia aniversării dumneavoastră, acest sincer mesaj de felicitare. Popasul aniversar la care aţi ajuns constituie o oportunitate de a pune pe cîntar succesele obţinute. Astfel, avansarea prin muncă, responsabilitate, perseverenţă, devotament domeniului ce vi l-aţi ales ca destin – justiţia, vă determină inconfundabilitatea.

Vă dorim viaţă îndelungată, plină de bucurii, clipe cît mai durabile de înălţare şi satisfacţie sufletească.

La Mulţi Ani!

***

Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere: **Eugenia Cojocari**, doctor habilitat în drept, profesor universitar, Facultatea de Drept, USM; **Elena Arapu**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Dumitru Visternicean**, lector universitar, Facultatea de Drept, USM, judecător, CSJ, membru al CSM; **Ghenadie Vasluian**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Stanislav Leonte**, lector universitar, Facultatea Ştiinţe Economice, USPEE „Constantin Stere”; **Adriana Garbuz**, preşedintele Judecătoriei Rîşcani; **Ecaterina Palanciuc**, judecător, Centru; **Ludmila Barbos**, judecător, Ialoveni; **Ludmila Popov**, judecător, CA Chişinău; **Rodica Costru**, judecător, Nisporeni; **Nelea Budăi**, judecător, CA Chişinău; **Svetlana Bucur**, judecător, Floreşti; **Ghenadie Mîra**, judecător, Soroca; **Eduard Ababei**, judecător, vicepreşedintele CA Bălţi; **Sergiu Arnaut**, judecător, CA Chişinău; **Victor Arnaut**, judecător, Taraclia; **Victor Raţoi**, judecător, Buiucani; **Ion Cazacu**, preşedintele Judecătoriei Glodeni; **Sveatoslav Moldovan**, judecător, CSJ; **Eugen Sanduţa**, preşedintele Judecătoriei Criuleni; **Nicolae Clima**, judecător, CSJ; **Denis Băbălău**, judecător, Ocniţa.

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile, întru bunăstarea societăţii noastre.

Vă dorim să aveţi parte, de acum încolo, doar de împliniri şi realizări care să vă întregească deplin fericirea.

La Mulţi Ani!

membrii Consiliului de administraţie al Uniunii Juriştilor,

Echipa *Dreptul* şi *Revista Naţională de Drept*

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

Iată cum îţi poate fi dezvăluită personalitatea după felul în care rîzi

Rîsul, element caracteristic fiecărei persoane, reprezintă în acelaşi timp un factor care dezvăluie personalitatea, potrivit unui studiu recent, realizat de o companie britanică.

Cercetătorii au observat, în ultimele decenii, micile gesturi şi activităţile zilnice pentru a schiţa portretul personalităţii unei persoane. Dacă felul în care strănutăm ar putea să ne dezvăluie caracterul, iar poziţia adoptată într-un ascensor, să ne definească statutul social, felul în care rîdem ar reprezenta „o fereastră” deschisă către sufletul nostru.

Aveţi un rîs unic şi contagios – rîsul dumneavoastră este uşor de recunoscut de toată lumea şi la rîndul lor, îi face pe toţi cei din jurul dumneavoastră să izbucnească în rîs. Acest tip de rîs poate fi perceput ca o dorinţă de a fi remarcată şi ca un semn de vanitate. Totuşi, dacă rîsul este franc şi natural, veţi fi considerată probabil o persoană amuzantă, sociabilă şi cu picioarele pe pămînt.

Emiteţi un „cloncănit” uşor şi controlat – cu mîna în faţa gurii, ochii care se mijesc, un tremur uşor la nivelul umerilor şi mici „cloncănituri”, acest rîs de fetiţă trădează o persoană timidă sau o persoană care vrea să pară bine crescută, respectînd normele de bună educaţie.

Vă lansaţi în rîsete de „căpcăun” cu gura larg deschisă – dacă rîdeţi cu gura larg deschisă, scoţînd sunete zgomotoase şi plesnindu-vă cu palmele peste coapse, sînteţi fără îndoială, într-un proces demonstrativ şi simţiţi nevoia de a vă face remarcată, întrucît această atitudine relevă o anumită dorinţă de a vă face ascultată şi admirată.

Rîsul dumneavoastră seamănă cu o fluierătură – atunci cînd rîdeţi emiteţi o şuierătură în loc să eliberaţi un rîs puternic, ca şi cum v-aţi reţine rîsul în gît. Acest fapt rezultă din obişnuinţa de a fi discret şi dintr-o „deformare” a universului profesional care vă impune să fiţi tăcut.

Vă forţaţi să rîdeţi – sunetul şi mişcarea gurii sînt prezente, dar partea superioară a feţei rămîne impasibilă şi neutră. „Acest fapt sugerează că rîsul este o formă de obligaţie, fie de politeţe, fie pentru a atrage atenţia, fie pentru a determina publicul să rîdă”, afirmă autorii studiului. Totodată, aceasta reprezintă o stratagemă utilă pentru a rîde în urma unor glume răsuflate făcute de superiorul dumneavoastră ierarhic.

Cele mai periculoase combinări dintre alimente şi medicamente şi efectele lor adverse

Efectele adverse ale medicamentelor ucid mai mult de 106 000 de oameni anual.

Învaţă cum să îţi protejezi sănătatea ta şi a celor dragi prin cunoaşterea celor mai periculoase combinaţii dintre alimente şi medicamente.

Ştiaţi că …

* Sucul de grepfrut interacţionează cu medicamentele antialergice, cu contraceptivele orale, cu estrogenul sau cu medicaţia pentru reglarea colesterolului? Sucul modifică modul de metabolizare a medicamentelor, afectînd capacitatea ficatului de a elimina medicamentele, rezultatul fiind intoxicaţia.

* Sucul de portocale şi laptele trebuie evitate atunci cînd iei antibiotice. Aciditatea sucului descreşte eficacitatea antibioticelor, la fel şi laptele.

* Din cauza polenului, muşeţelul – utilizat deseori în tratarea tusei, bronşitelor, febrei sau răcelii poate cauza o interacţiune violentă persoanelor răcite, cu febră mare şi/sau astm, ducînd la reacţii alergice severe.

* Aciclovirul (prescris pentru tratarea infecţiilor herpetice cum ar fi: herpesul genital, zona zoster, herpes simplex, varicela) nu este recomandat dacă suferi de boli renale sau afecţiuni hepatice. Ficatul şi rinichii vor lupta să elimine medicamentul din corp, ceea ce poate duce la intoxicaţie.

* Guma de mestecat cu nicotină nu este recomandată dacă eşti hipertensivă sau suferi de boli de inima. Nicotina poate să-ţi crească ritmul cardiac.

* Ginsengul poate creşte tensiunea arterială, facîndu-l periculos pentru persoanele cu probleme în această sferă? Conform cercetătorilor, ginsengul asociat cu anticoagulante poate provoca hemoragii.

* Şi anumite vitamine şi minerale au, de asemenea, influenţă negativă asupra medicamentelor. Cantităţile mari de broccoli, spanac şi alte legume verzi cu frunze, bogate în vitamina K (coagulant), pot contracara efectele heparinei şi ale altor anticoagulante.

* Anumite medicamente îţi pot creşte sensibilitatea la soare sau caldură sau la amîndouă, lăsîndu-ţi pielea vulnerabilă arsurilor solare sau altor reacţii ale pielii şi chiar cancerului de piele. De asemenea, pot modifica transpiraţia, deshidrata sau accentua senzaţia de sete.

Caleidoscop

Ce efecte au animalele de companie asupra sănătăţii oamenilor

Animalele de companie, în special cîinii, au un efect benefic asupra sănătăţii oamenilor. Potrivit specialiştilor americani, deţinerea unui patruped ar putea reduce riscul apariţiei bolilor de inimă şi prelungi viaţa.

În acelaşi timp, aceste persoane pot avea tensiune arterială mai scăzută, un nivel mai mic de colesterol şi o incidenţă mai scăzută a obezităţii.

În urma unui studiu, la care au participat 5200 de adulţi, s-a constatat că proprietarii de căţei fac mai mult exerciţiu fizic şi au o probabilitate cu 54 la sută mai mare de a atinge nivelul de activitate fizică, recomandat de specialişti.

Bijuteriile din aur pot fi dăunătoare

Oricît de frumoase ar fi, bijuteriile din aur pot avea influenţe negative asupra organismului. Oamenii de ştiinţă au constatat că metalul preţios poate provoca tulburări asupra sistemului nervos.

Studiul efectuat a indicat faptul că purtatul excesiv al bijuteriilor din aur poate cauza depresii şi probleme legate de schimbul de substanţe din organism. Cu toate acestea, bijuteriile din aur nu influenţează în acelaşi fel persoanele care le poartă. Cei mai expuşi riscurilor sînt emotivii, precum şi bolnavii de epilepsie, care pot face crize din cauza strălucirii metalului.

Atenţi faţă de bijuteriile din aur ar trebui să fie şi cei care locuiesc în oraşele mari, unde s-a demonstrat că nivelul de stres este semnificativ mai mare. Specialiştii care au realizat studiul recomandă purtarea bijuteriilor din argint, care nu au influenţe negative asupra organismului.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere” din Moldova
Uniunea Juriştilor din Moldova

Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC
Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA, Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei: MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie. Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 72/13 sp